

явлення специфіки самоуправління умовами праці на робочих місцях та їх самовдосконалення, залучення працівників до прийняття ефективних рішень щодо напрямків вдосконалення трудового процесу створює передумови економічного, освітнього і культурного прогресу персоналу, що є основою гуманізації умов праці на виробництві.

Бібліографічні посилання

1. Пахомов Р.І. Аналіз, прогнозування та профілактика травматизму з важкими наслідками / Пахомов Р.І., Гасій Г.М., Білоус І.О., Лаврут Т.В. // Зб. наук. праць Харківського ун-ту Повітряних Сил. – 2015. – Вип. 2(43).
2. Мягченко О.П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства : навч. посіб. / Мягченко О.П. – К. : Центр учбової літ., 2010. – 384 с.
3. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.social.org.ua/activity/profilactika>.
4. Решміділова С.Л. Хмельницький національний університет Оцінка рівня травматизму в регіонах України.
5. Грибан В.Г. Валеологія : підручник / В.Г. Грибан. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літ., 2012. – 342 с.
6. Головне управління Держпраці у Дніпропетровській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dp.dsp.gov.ua/reports.html>.

Надійшла до редакції 09.10.2017

УДК 342.95 + 35.073.5

Глуховеря В.А.
кандидат юридичних наук,
заслужений юрист України
(ГУНП у Дніпропетровській області)

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МВС УКРАЇНИ

Розкрито зміст проблем матеріально-технічного забезпечення діяльності МВС України. Акцентовано увагу на тому, що покращення стану матеріально-технічного забезпечення діяльності МВС України слід забезпечити дієве планування та відомчий контроль МВС України у сфері фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання і витрат.

Ключові слова: МВС України, матеріально-технічне забезпечення, бюджетні кошти, фінансування.

Hlukhoverya V.A. Directions of improvement of logistic support of activities of the MIA of Ukraine. The article reveals the content of the logistical problems of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. The author emphasizes that the improvement of the logistics of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine should ensure effective planning and departmental control of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the field of financial security and logistics and costs.

Keywords: *Ministry of Internal Affairs of Ukraine, material and technical support, budget funds, financing.*

Постановка проблеми. Міністерство внутрішніх справ України відіграє важливу роль у захисті прав, свобод та законних інтересів громадян, боротьбі зі злочинністю, адміністративними правопорушеннями, забезпеченні територіальної цілісності та національної безпеки нашої країни. Реформування МВС України проходить під лозунгом служити та захищати.

Однією зі складових успішного виконання покладених на цей державний орган функцій є належне матеріально-технічне забезпечення його діяльності. Без цього повною мірою не будуть виконуватись правові приписи та принципи на яких будується діяльність МВС України. Неналежне фінансування МВС України може призвести до зниження ефективності діяльності його структурних підрозділів, а наслідки від цього для держави можуть бути просто жахливими. І для їх подолання потрібно буде набагато більше коштів.

Тому дане питання є важливим та потребує комплексного дослідження.

Публікації, в яких започатковане розв'язання даної проблематики. Питанням матеріально-технічного забезпечення діяльності МВС України приділено увагу у працях таких вчених О. Андрійко, О. Байбакової, О. Бандурки, І. Бачило, В. Білоуса, Л. Борець, А. Васильєва, Р. Калюжного, В. Негодченка, О. Кузьменко, М. Кучерявенко, Ф. Колонтаєвського, Л. Коренєва, М. Лошицького, І. Мар'янова, Р. Мельника, Т. Мінки, Ю. Поповича, І. Руколайніна, В. Плішкіна, Л. Савченко, О. Синявської, В. Сущенко, В. Тесленка та ін.

Але, враховуючи процес реформування МВС України та системи його органів, це питання потребує додаткового вивчення.

Тому **мета** даної наукової статті – визначити стан та актуальні проблеми, які ускладнюють матеріально-технічне забезпечення діяльності МВС України, а також запропонувати шляхи їх вирішення. Оскільки важливим є не тільки належне матеріально-технічне забезпечення діяльності МВС України, тобто виділення необхідного бюджету на Міністерство, але й ефективне адміністрування наявними коштами, виникає необхідність у дослідженні й організаційно-правового регулювання цього питання.

Виклад основного матеріалу. Якщо проаналізувати діяльність Міністерства за роки незалежності нашої країни можна стверджувати, що відбувало постійне недофінансування цього державного органу.

Ця проблема обговорювалася, зокрема, на Парламентських слуханнях 2011 р. У доповіді тодішнього Міністра внутрішніх справ А.Могильова йшлося про те, що рівень матеріально-технічного забезпечення діяльності МВС останніми роками істотно знизився; переважна частина автопарку скла-

дається із застарілих моделей, кожен третій автомобіль підлягає списанню (до того ж, за мінімальної потреби 10 л палива на автомобіль на добу реально виділяється менше 3 л).

На забезпечення озброєнням, боєприпасами, засобами індивідуального захисту та активної оборони у 2008-2010 рр. виділялися кошти обсягом не більш ніж 5 % потреби (відповідно, засобами захисту було забезпечено ледь понад половини – 53 % особового складу). Лише 22 % працівників ОВС мали повний комплект обмундирування. Близько 80 % будівель спецустанов міліції потребували планового, поточного чи капітального ремонту, реконструкції. Лише 28 % кімнат для затриманих у міських і районних ОВС відповідали встановленим вимогам [1, с. 13].

Причиною такого стану справ в Міністерстві внутрішніх справ є не тільки недостатність фінансування, а й неефективне використання виділених коштів. Про це вказано Рахунковою палатою за результатами проведених аудитів. Причиною неефективності використання виділених коштів названо надмірну централізацію та не раціональний менеджмент. Це призводить до порушень принципів ефективності, раціональності та оптимальності при закупівлі форменого одягу та інших товарів, ремонту та експлуатації транспортних засобів тощо.

Складовою матеріально-технічного забезпечення МВС України є матеріально-технічне постачання, яке В.М. Тесленко визначив як «організований державою та її органами процес обігу матеріальних благ» (засіб виробництва та предметів споживання) та найбільш раціональне їх доставляння від виробників до споживачів МВС» [2]. На думку О. Бандурки під матеріальним, технічним та фінансовим забезпеченням органів внутрішніх справ слід розуміти систему товарно-грошових і господарських відносин, які виникають між службами Міністерства внутрішніх справ, органами влади, підприємствами, організаціями, фізичними особами з одного боку, та органами внутрішніх справ та їх підрозділами, з іншого, в процесі централізованого постачання матеріальних, технічних і військових ресурсів (сировина, паливо, обладнання, речове майно, зброя, боєприпаси і матеріали); виконання догорів купівлі-продажу (оптова торгівля), реалізації фондів, комісійного й роздрібного продажу продуктів і засобів виробництва; надання матеріально-технічної допомоги та фінансування їх діяльності [3, с. 17,4].

Централізована система забезпечення закупівель товарів та послуг для потреб підрозділів МВС як правило має низьку результативність, безсистемний та хаотичний характер.

Результати соціологічного опитування працівників Національної районних, міських відділів поліції свідчать, що на сьогодні існує певна недостатність у забезпеченні транспортними засобами (потребує оновлення автомобільного парку), паливно-мастильними матеріалами, технічними засобами, комп'ютерною технікою, меблями, канцелярськими товарами, папером.

Низький рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення МВС призводить до того, що навіть на рівні загальних потреб, таких як канц-

товари, паливо тощо, співробітники МВС у більшості випадків мають забезпечуватися самостійно, умови праці персоналу МВС залишаються вкрай незадовільними: відсутня необхідна кількість приміщень, оргтехніки, навіть меблів [5].

Одним із засобів забезпечення дотримання законності в діяльності працівників підрозділів МВС України є встановлення в приміщеннях засобів відео спостереження. Але такими технічними засобами підрозділи МВС України не забезпечені навіть на половину.

Це стосується і інших підрозділів МВС України, зокрема Державної прикордонної служби, Державної служби з надзвичайних ситуацій, національної гвардії України, Державної міграційної служби України.

Виправлення такого становища вимагає обґрунтованих управлінських рішень щодо придбання необхідних товарів та послуг за результатами проведення прозорих тендерів. При цьому потрібно враховувати реальну потребу підрозділів МВС України, фінансові можливості та кон'юнктуру ринку, а також діюче законодавство в цій сфері. Практика показує, що ефективне адміністрування такої сфери можливе за переходу до децентралізованої системи, при якій здійснюється аналіз потреб підрозділів МВС України, перевірка якості необхідних товарів та послуг, цінова політика, раціонального використання логістики.

Реформи йдуть повним ходом і в інших підрозділах МВС. В тому числі це стосується матеріального забезпечення та заробітної плати його працівників, адже бюджет системи МВС на 2017 рік за словами очільника МВС – це бюджет розвитку та прогресу. Державній службі України з надзвичайних ситуацій Законом України "Про Державний бюджет України на 2017 рік" на грошове забезпечення передбачено видатки у сумі 3878,8 млн. грн., що на 1431,5 млн.грн. більше ніж у 2016 році. Зазначені кошти дадуть можливість у 2017 році підвищити мінімальний рівень грошового забезпечення для 48000 осіб складу служби цивільного захисту з 3100 грн. до 5000 гривень [6].

Своєю чергою, Державна міграційна служба, Національна гвардія та Держприкордонна служба отримали бюджет для розвитку та росту.

Міграційна служба буде виконувати ключове завдання наступного року – це забезпечення видачі індивідуальних ID-карток, які прийдуть на заміну старих паспортів. За цими картками, про це ми скажемо трохи пізніше, буде безвізовий в'їзд до деяких країн.

Щодо Державної прикордонної служби, то на думку міністра внутрішніх справ, рівень фінансування на 2017 рік дозволить підвищити мотивацію працівників і покращити професійний розвиток.

Пункти пропуску оснастили сучасними системами, які інтегровані з системами Інтерполу, Європолу та нашими базами. Наш кордон не повинен бути прохідним двором та має відсікати злочинців.

За словами міністра, аби забезпечити динаміку заробітної платні, яку будуть отримувати перепідготовлені офіцери поліції, додаткового фінансування у розмірі 3 млрд. гривень потребуватиме Національна поліція України.

Арсен Аваков зазначив, що бюджет також дозволить до липня 2017 року завершити по всій країні заміну старих МРЕВ на нові сервісні центри [7].

Для боротьби зі злочинністю, профілактики вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень на сучасному етапі правоохоронна система потребує впровадження нових технологій з урахуванням міжнародного досвіду. Це в свою чергу потребує відповідного фінансування.

З цього приводу, як приклад можна зазначити відкриття сучасної системи відео контролю за ситуацією в м. Маріуполь Донецької області. Таку систему мають тільки 3 міста в світі. Це Сінгапур, Лондон та Дубаї.

Зазначену систему відкрили на кошти державного та місцевого бюджету за сприяння та фінансової участі Державної військово-цивільної адміністрації області та місцевих рад. Але досить багато прикладів фінансової допомоги, направленої на реформування МВС надійшло від представництв інших держав.

Так, 13 березня, за дорученням Уряду Міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков підписав угоду з Послом Сполучених Штатів Америки Джеффри Пайеттом про допомогу у галузі правоохоронної діяльності та кримінальної юстиції. Понад 26 млн доларів фінансової допомоги Уряд Сполучених штатів Америки виділив Україні на реформування МВС та на потреби прикордонної служби.

МВС України як центральний орган виконавчої влади у відносинах з приводу його фінансового забезпечення виступає суб'єктом бюджетних правовідносин. При цьому МВС України може здійснювати свою діяльність за рахунок грошових надходжень з Державного бюджету України та коштів, отриманих від спонсорської допомоги.

В цьому аспекті слід виділити спеціальну правоздатність, якою наділено МВС України у фінансовій сфері діяльності. Вона полягає у тому, що МВС України має право займатись фінансово-господарською діяльністю, але тільки в суворо окреслених межах Закону. Така діяльність може бути пов'язана з наданням платних послуг, отриманням фінансування з джерел не заборонених законом тощо.

Таким чином, завдання матеріально-технічного забезпечення реформування системи МВС є одним із визначальних чинників успішності проведення всіх складових реформи, їх розв'язання дозволить досягти:

- поліпшення якісного складу органів та підрозділів внутрішніх справ, забезпечення матеріальної привабливості служби в ОВС, запобігання корупції в середовищі працівників поліції та державних службовців МВС України і підпорядкованих йому органів державної виконавчої влади;

- забезпечення особистої безпеки працівників системи МВС;

- належного забезпечення оперативно-службової та управлінської діяльності в системі МВС України приміщеннями, різноманітними полігонами, спортивними залами, тирами тощо, транспортом, найновішими зразками озброєння та спеціальних засобів, криміналістичної та спеціальної техніки, засобами зв'язку, накопичення, обробки, аналізу та використання інформації;

- реалізації соціальних програм у системі МВС, забезпечення працівників житлом, зручним і якісним форменим одягом, харчуванням тощо.

МВС України повинно виконувати функцію накопичення коштів, отриманих з державного бюджету, бюджету органів місцевого самоврядування, а також залучення коштів від надання послуг відповідно до чинного законодавства та ефективного їх використання, яке залежить від правильного планування і розподілу між структурними підрозділами МВС .

Висновки. Для реформування діяльності МВС щодо матеріально-технічного забезпечення його підрозділів необхідно:

- провести аудит фінансової сфери Міністерства з метою виявлення системних проблем для вдосконалення формування бюджету МВС та захисту прав персоналу;

- оптимізувати видатки МВС за рахунок скорочення апарату управління та бюрократичних процедур. Досягнути цього можна шляхом запровадження сучасних інформаційно-комунікаційних систем адміністрування;

- забезпечити дієве планування та відомчий контроль МВС України у сфері фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання, що полягає в обґрунтованих заходах щодо визначення матеріально-технічних потреб підрозділів МВС України та реалізації їх відповідно до чинного законодавства, а також перевірки уповноваженими на те органів законності фінансової діяльності МВС України;

- внести зміни до законодавства, з метою нормативного закріплення можливих джерел фінансування МВС України – тільки з державного бюджету та місцевих бюджетів.

Бібліографічні посилання

1. Журнал “Національна безпека і оборона” № 2-3 (151-152) 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/zhml_Melnyk_militsiya_2015_A4.compressed.pdf.
2. Тесленко В.М. Правовое регулирование материально-технического и военного снабжения в системе МВД Российской Федерации: автореф. Дисс. ... канд. юрид. наук. / В.М. Тесленко. – М. 1992.
3. Бандурка О.М. Теорія і практика управління органами внутрішніх справ України / О.М. Бандурка. – Харків, 2004.
4. Ільницький М.С. Адміністративно-правове регулювання фінансового забезпечення : дис. на здобуття наук. ступеня к-та юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес ; фінансове право; інформаційне право» / М.С. Ільницький. — Київ, 2009.
5. Реформа системи органів внутрішніх справ: аналіз державних рішень. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД) 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/17_11_reforma_mvs_s.pdf.
6. Реформа ГСЧС – зарплата 48 000 спасателів візрастає в полтора раз! [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.facebook.com/arsen.avakov.1?fref=ts>.
7. Арсен аваков: «бюджет системи МВС на 2017 рік – це бюджет розвитку та прогресу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://mvs.gov.ua/ua/news/4804_Arsen_Avakov_Byudzheth_sistemi_MVS_na_2017_rik___ce_b_yudzheth_rozvitku_ta_progresu_FOTO_VIDEO.htm.

Надійшла до редакції 08.11.2017